

UCHWAŁA NR XIV/201/2019

RADY MIEJSKIEJ W SUPRAŚLU

z dnia 30 grudnia 2019 r.

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, poz.1309, poz. 1571, poz. 1696, poz. 1815) w związku z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 2277) – Rada Miejska w Supraślu uchwala, co następuje :

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Supraśla.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
mgr Monika Suszczyńska

Wstęp
do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na radę miejską obowiązek corocznego uchwalania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wymieniona ustawa zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do działań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez:

- podejmowanie działań zmierzających do ograniczania spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożycia,
- inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów,
- działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy,
- przeciwdziałania powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu,
- wspierania w tym zakresie działalności organizacji społecznych i zakładów pracy.

Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych nie ogranicza się jedynie do pomocy rodzinom uzależnionym lecz zawiera szerszy pakiet działań profilaktycznych i ograniczających zakres strat wynikających z nadużywania alkoholu. Gmina dysponując wiedzą o problemach swoich mieszkańców, a także o dostępnych zasobach zobligowana jest przedsięwziąć środki zaradcze i naprawcze, które zostaną skierowane do społeczności lokalnej, a w szczególności do dzieci i młodzieży.

Zlecono firmie „Oficyna Profilaktyczna” opracowanie diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy Supraśl. Zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy, które objęło łącznie 433 respondentów, w tym 245 w pierwszym etapie, zaś 188 w drugim.

Dane w pierwszym etapie zostały zebrane w okresie grudnia 2015 roku. Zrealizowano łącznie 245 ankiet, natomiast dane do drugiego etapu zostały zebrane w lutym 2016 roku. Zróżnicowany dobór próby do badania umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Supraśl i uzyskanie informacji oraz opinii z różnych środowisk. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych w gminie.

Większość uczniów szkół podstawowych (98%) oraz młodzieży szkolnej (82%) zadeklarowało, że nie pije alkoholu. 2% uczniów szkoły podstawowej, 8% młodzieży szkolnej wskazuje, że ich

rodzice nie wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu, a 10% młodzieży szkolnej twierdzi, iż wiedzą.

Młodzież szkolna najczęściej spożywa alkohol na imprezach, dyskotekach (39%), na świeżym powietrzu (35%). Spożywanie alkoholu w domu wybrało 14% respondentów, a podczas wycieczek szkolnych 10% ankietowanych.

56% uczniów szkół podstawowych, 52% młodzieży szkolnej uważa, że osoby w ich wieku sięgają po alkohol żeby zaimponować innym, następnie 19% młodszych uczniów, 34% młodzieży szkolnej dla lepszej zabawy, wyluzowania, 16% uczniów szkoły podstawowej, 21% starszych uczniów dla towarzystwa. Respondenci zauważyli także zależność między spożywaniem alkoholu przez młodych ludzi a pojawiającymi się w ich życiu problemami: 14% uczniów szkoły podstawowej, 18% młodzieży szkolnej stwierdziło, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, by zapomnieć o kłopotach.

Młodzież szkolna określiła częstotliwość spożywania przez nich alkoholu. 75% respondentów deklaruje, iż w ogóle nie sięga po alkohol. 15% ankietowanych pije alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, 7% co najmniej raz w miesiącu, a 3% co najmniej raz w tygodniu.

Większość badanej młodzieży szkolnej wskazuje, że nigdy nie doświadczyło nieprzyjemnych społecznych konsekwencji związanych z piciem alkoholu (84%). Około co szósty ankietowany przyznaje, że spotkały go nieprzyjemności z powodu spożywania alkoholu.

Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy przedstawia się następująco: 32% badanych mieszkańców wskazuje, że najczęściej sięga po piwo, 25% wódkę, 20% wino, a 12% respondentów wybrało jeszcze inny, bliżej nieokreślony rodzaj alkoholu. Pozostałe 11% deklaruje, że w ogóle nie pije alkoholu.

Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości spożywania alkoholu. 32% mieszkańców pije alkohol kilka razy w miesiącu, 23% kilka razy w roku, 25% kilka razy w tygodniu. 10% ankietowanych twierdzi, że alkohol pije codziennie. Kolejne 10% mieszkańców deklaruje, iż w ogóle nie korzysta z alkoholu.

33% respondentów jest zdania, że w środowisku lokalnym rzadko zdarzają się sytuacje prowadzenia pojazdów przez nietrzeźwych kierowców. 19% twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce czasami, 10% często, a 2% bardzo często. Pozostałe 36% respondentów uważa, że na terenie gminy nie dochodzi do prowadzenia przez nietrzeźwych kierowców.

W ramach kampanii ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYŚŁ szkoły z terenu naszej gminy mogły zgłosić swoich uczniów do przeprowadzanej przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania Społecznej diagnozy uczniów 2018 –LUSTRO. Autorem diagnozy jest dr n. hum. Błażej Adam Dyczewski.

Diagnoza przeprowadzona w grudniu 2018r. objęła próbę badawczą 160 dzieci z klas V oraz VI (85-dziewczynki oraz 75 –chłopcy) oraz próbę badawczą 103 dzieci z klas VII i VIII(w tym 51-dziewczynki i 52 – chłopcy).

Diagnoza ta podejmuje analizę społecznych zagadnień w perspektywie młodzieży. Zagadnienia te odnoszą się do podstawowych problemów życia społecznego i diagnozują młodzież w następujących obszarach: szkoła, rodzina, zdrowie, zwyczaje żywieniowe, przemoc i agresja, granie w gry, korzystanie z internetu i smartfona, podstawowe czynności życia społecznego, praca i

ekonomia oraz kapitał społeczny. Autor diagnozy uświadamia wagę faktu, że współczesna szkoła wywiera ogromny wpływ na kształt społeczeństwa. Jest wartością demograficzną, religijną, a przede wszystkim wychowawczą.

Proces edukacji szkolnej jest bardzo ważny dla społeczności lokalnej, ale jest to proces złożony. Za jego powodzenie w dużej mierze odpowiada szkoła, ale także środowisko rodzinne i rówieśnicze.

W jaki sposób jednostka społeczna będzie funkcjonować w społeczeństwie, zależy głównie od kapitału społecznego, który obecnie nie jest do końca uświadomiony, jednak wywiera znaczący wpływ zarówno na rozwój społeczności lokalnej jak i całego narodu. Kapitał społeczny, który kształtuje się także w szkole, decyduje o wzajemnym zaufaniu członków lokalnej społeczności, gotowości do niesienia pomocy, angażowania się w sprawy obywatelskie, inwestowanie i przedsiębiorczość.

Treści zawarte w publikacji stanowią pomoc i inspirację do wypracowania rozwiązań ułatwiających pełne realizowanie swoich funkcji i posłannictwa, między innymi przy opracowywaniu szkolnych programów wychowawczych.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2020

Koordynatorem realizacji programu jest Pełnomocnik Burmistrza ds profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Współrealizatorami programu są: Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Sportowa Szkoła Podstawowa w Supraślu, Szkoła Podstawowa w Sobolewie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ogrodniczkach, Centrum Kultury i Rekreacji w Supraślu, Komisariat Policji w Wasilkowie Posterunek Policji w Supraślu oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert.

Cele strategiczne gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Supraśl

- rozpoznanie specyfiki problemów alkoholowych i innych uzależnień
- udzielanie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom,
- wdrażanie profilaktycznych programów informacyjnych i edukacyjnych, skierowanych do dzieci i młodzieży, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka,
- wspieranie działań profilaktycznych promujący zdrowy styl życia,- stwarzanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

Realizacja gminnego programu profilaktyki obejmuje cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia.

Zadania do realizacji

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

W ramach niniejszego zadania finansowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień dla mieszkańców z terenu gminy Supraśl, pokrywane są również koszty biegłych (psychologa i psychiatry) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu na etapie postępowania prowadzonego przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwaną dalej „GKPiRPA” oraz przez Sąd Rejonowy. Ponadto zostaną również sfinansowane szkolenia dla wybranych grup zawodowych w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych z zakresu problematyki uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

W niniejszym programie zaplanowano środki finansowe na integrację-skupienie ruchów trzeźwościowych oraz zagospodarowanie czasu wolnego osobom uzależnionym i ich rodzinom w klubie abstynenckim.

Planuje się również finansowanie zajęć prowadzonych przez psychiatrę i psychologa dla dzieci, młodzieży jak również osób dorosłych z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Wzorem lat ubiegłych nadal będą finansowane zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci z „grup ryzyka” w placówkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe – po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, działania w kierunku konstruktywnego zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży. Dla dzieci i młodzieży przewiduje się uczestnictwo w przedsięwzięciach zapewniających kontakt w grupach rówieśniczych, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Picie alkoholu przez młodzież przestaje być sporadycznym wyskokiem a staje się obyczajem. W profilaktyce uzależnień koniecznym jest łączenie różnorodnych działań podejmowanych wobec młodzieży. Działania profilaktyczne mogą być prowadzone w różnych miejscach. Uznano, że dla naszego środowiska najbardziej dostępną formą działalności profilaktycznej są szkoły.

Dlatego w placówkach oświatowych finansowane będą między innymi programy profilaktyczne, spektakle, zajęcia pozalekcyjne, konkursy szkolne i międzyszkolne.

Dzieci uczestniczące w zajęciach pozalekcyjnych, opiekuńczo-wychowawczych korzystać będą z różnych form dożywiania.

W 2020 r. szkoły wezmą udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł” i „Postaw na rodzinę”. Prowadzona będzie również kampania informacyjno-edukacyjna poprzez zakup, wykonanie i dystrybucję materiałów profilaktycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W ramach realizacji tego zadania podmiotom należącym i nie należącym do sfery finansów publicznych, w tym organizacjom pozarządowym stowarzyszeniom i fundacjom zostanie zlecona w drodze wymaganych prawem procedur realizacja zadań publicznych w zakresie; rekreacji oraz wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w formie kolonii i półkolonii, upowszechniania sportu jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Sportowa Szkoła Podstawowa w Supraślu, Szkoła Podstawowa w Sobolewie i Zespołu Szkolno-

Przedszkolnego w Ogrodniczkach w ramach funduszu alkoholowego mogą organizować zimowiska i półkolonie letnie na bazie posiadanych zasobów.

5. *Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.*

6. *Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie gminnego centrum integracji społecznej.*

Zadania te będą realizowane poprzez szeroko pojętą edukację publiczną w zakresie wczesnego rozpoznawania i możliwości leczenia szkód zdrowotnych. Pozwoli to przełamać stereotypy myślowe, dotyczące braku skutecznego przeciwdziałania dalszej patologizacji rodzin, a tym samym podjąć działania zaradcze.

Szczegółowy harmonogram działań na rok 2020 r.

1. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez :*

- 1) współpracę Punktu Konsultacyjnego Uzależnień obejmującego teren Gminy Supraśl z Poradnią Leczenia Uzależnień oraz jednostkami podstawowej opieki zdrowotnej,
- 2) motywowanie i informowanie zarówno o możliwości podjęcia leczenia osób uzależnionych, jak i terapii osób współuzależnionych,
- 3) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, do zmiany szkodliwego wzorca picia,
- 4) objęcie pomocą psychologiczną osób utrzymujących abstynencję poprzez organizowanie grup dalszego zdrowienia (grupy samopomocowe),
- 5) organizowanie terapii grupowej dla osób w kryzysie tzn. dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy jak również osób stosujących przemoc,
- 6) organizowanie szkoleń członków GKPiRPA w zakresie znajomości przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zwrot kosztów za delegacje służbowe dla członków GKPiRPA oraz innych osób kierowanych na szkolenia przez GKPiRPA związanych z problematyką alkoholową, przemocy w rodzinie oraz narkotykową,
- 7) współpraca ze środowiskami trzeźwościami przy Klubie Abstynentów „ Jutrzenka „ w Supraślu,
- 8) dofinansowanie zajęć terapeutycznych odbywających się w trakcie obozów, treningów i programów pomocy psychologicznej realizowanych w klubach abstynenta lub w placówkach podległych gminie m.in. w placówkach oświatowych,
- 9) dofinansowanie szkolenia terapeutów, oraz innych osób zajmujących się problematyką wykluczenia społecznego w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Dofinansowanie szkoleń będzie odbywało się po zaopiniowaniu wniosku przez GKPiRPA.

2. *Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez :*

- 1) szkolenie członków GKPiRPA oraz pracowników Policji i Miejskiego Ośrodka Pomocy

Społecznej w Supraślu w kierunku poprawy skuteczności oddziaływań pomocowych w tym interwencji w rodzinie, zwrot kosztów delegacji służbowych związanych z dojazdem na szkolenia,

- 2) zakup materiałów edukacyjnych na potrzeby Punktu Konsultacyjnego Uzależnień, Punktu Wspierania Rodziny, na potrzeby placówek oświatowych jak również na rzecz innych podmiotów zajmujących się profilaktyką alkoholową,
- 3) dokonanie analizy rodzin dysfunkcyjnych pozostających pod opieką MOPS w Supraślu w celu zdiagnozowania przyczyn patologizacji i podjęcia działań edukacyjno – poradczych,
- 4) rozszerzenie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie we współpracy z zespołem interdyscyplinarnym,
- 5) opłacenie kosztów powołania biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 6) udzielanie pomocy dorosłym członkom rodzin z problemami alkoholowymi w punkcie konsultacyjnym,
- 7) finansowanie programów dla rodziców w formie warsztatów umiejętności rodzicielskich do wychowania dzieci bez przemocy,
- 8) finansowanie punktu “ Wspierania rodziny “ , którego zadaniem będzie udzielanie przez specjalistów pomocy w zakresie sytuacji kryzysowych i problemowych, pomoc w nawiązaniu prawidłowej komunikacji w rodzinie oraz konsultacje na rzecz rodziny

3. *Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez :*

- 1) organizowanie i przeprowadzanie programów profilaktyczno – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz organizowanie i przeprowadzanie programów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej, narkotykowej oraz przemocy w rodzinie dla rodziców przy współpracy i za akceptacją Dyrektorów placówek oświatowych Gminy Supraśl,
- 2) szkolenie nauczycieli w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na nadużywanie środków alkoholu oraz motywowanie do korzystania z profesjonalnego poradnictwa,
- 3) organizowanie otwartych spotkań dla mieszkańców Gminy Supraśl w zakresie profilaktyki uzależnień, zdrowego stylu życia i zachowań asertywnych (np. zawody sportowe, festyny rodzinne)
- 4) organizowanie otwartych spotkań dla mieszkańców Gminy Supraśl związanych z promowaniem trzeźwości wśród kierowców,
- 5) finansowanie sportowych zajęć pozalekcyjnych ,
- 6) finansowanie konkursów oraz innych form organizacji wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych poprzez realizację programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, przemocy w rodzinie oraz narkotykowej ,
- 7) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w świetlicach, na zimowiskach i półkoloniach.

4. *Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez :*

- 1) udzielanie dotacji stowarzyszeniom prowadzącym działalność statutową z zakresu profilaktyki

alkoholowej na realizację programów edukacyjnych, jak również na organizację wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin patologicznych – zgodnie ze stosownymi przepisami ustaw,

- 2) udzielanie pomocy finansowej innym instytucjom jak również osobom fizycznym realizującym zatwierdzone przez powołane do tego instytucje, programy z zakresu profilaktyki alkoholowej, przemocy w rodzinie oraz narkotykowej,
- 3) finansowanie Punktu Konsultacyjnego Uzależnień poprzez finansowanie specjalisty ds. uzależnień jak również obsługi administracyjnej tego punktu wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia.

5. *Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów odnośnie zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz innych zakazów nałożonych przepisami prawa poprzez:*

- 1) dokonanie bieżącej analizy wszystkich wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) dokonanie kontroli punktów oraz miejsc wykorzystywanych do reklamy pod kątem realizacji art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem realizacji art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
- 4) w przypadkach udowodnienia nie przestrzegania w/w zakazów i nakazów występowanie z wnioskami do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. *Wspieranie zatrudnienia socjalnego odbywać się będzie przez współdziałanie z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej biorąc pod uwagę ocenę możliwości finansowych gminy w tym zakresie.*

7. *Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*

- 1) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zbiera się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w miesiącu na posiedzeniach w celu rozpatrzenia spraw należących do jej kompetencji.
- 2) Z tytułu pracy w GKPiRPA członkom Komisji - niezależnie od pełnionej funkcji-przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej 25 % wysokości najniższej diety radnego Rady Miejskiej w Supraślu.
- 3) Za nieobecność na jednym z dwóch posiedzeń komisji w danym miesiącu dokonuje się potrącenia w wysokości 50% wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2 niniejszego ustępu.
- 4) Za nieobecność na dwóch posiedzeniach komisji w danym miesiącu dokonuje się potrącenia w wysokości 100% wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2 niniejszego ustępu.